

Hallintotieteiden valintakoe 2020, Tampereen yliopisto ja Vaasan yliopisto

Valintakoeohjeet

Valintakokeen ensimmäinen, valintakoeteokseen perustuva, osa, 27.5.2020

YLEISTÄ

Valintakoe kestää 45 minuuttia kokeen aloittamishetkestä lukien. Lisäksi näiden ohjeiden lukemiseen on aikaa enintään 5 minuuttia.

Koe tulee tehdä itsenäisesti. Valintakokeen tekemiseen ei saa osallistua kukaan muu henkilö kuin hakija. Vilpinteko johtaa koko kokeen hylkäämiseen.

PISTEYTYS

Kokeessa on 5 tehtävää, jotka koostuvat yhteensä 60 oikein/väärin -väittämästä. Tehtävät koskevat tehtävänannossa määriteltyjä valintakoeteoksen artikkeleita.

Kokeessa voi saada enintään 30 pistettä. Oikein/väärin -väittämien oikeasta vastauksesta annetaan +0,5 pistettä, väärästä vastauksesta -0,5 pistettä ja tyhjästä/vastaamatta jättämisestä 0 pistettä. Vastaamatta jättämistä ei ole rajoitettu.

Valitse kunkin kysymyksen osalta se vastausvaihtoehto, jonka katsot olevan vastausohjeen mukainen oikea vastaus. Kysymykseen voi valita vain yhden vastausvaihtoehdon.

TOINEN OSIO

Aineistokokeeseen kutsutaan 200 tässä koeosiossa parhaiten suoriutunutta hakijaa. Kaikille hakijoille ilmoitetaan 3.6. klo 12 mennessä.

Tehtävä 1. Väittämät 1-12 perustuvat artikkeleihin ”Millaisen hallinto- ja johtamisajattelun tulevat julkisjohtajat perivät aikaisemmilta sukupolvilta?” (Esa Hyyryläinen, Kirsi Lehto ja Elias Pekkola) ja ”Kompleksisuuden johtaminen” (Juha Lindell, Seija Ollila ja Pirkko Vartiainen).

1. Suomalaisen hallinnon kehitys on ollut muutosta oikeusvaltiosta hyvinvointivaltioon ja edelleen kustannustehokkuuden aikakaudesta kohti verkostojen ja osallisuuden johtamista.
2. Kompleksisuuden johtaminen on parhaiden mahdollisten ratkaisujen etsimistä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.
3. Selitettävien asioiden ja ilmiöiden pelkistäminen kuuluu kompleksisuustieteissä metaforisen koulukunnan perinteisiin jäsentää asioita.
4. NPG:n perimmäisenä tavoitteena on lisääntynyt demokratia.
5. Kompleksisuusajattelussa alati muuttuvan toimintaympäristön kontrollointi korostuu ja johtajien tulisi tukeutua hierarkiaan, rutiineihin ja pirullisten ongelmien ratkaisuun.
6. Byrokraattiseen hierarkiaan perustuvat järjestelmät ovat mahdollistaneet organisaatioiden kasvattamisen niin, että ne ovat säilyneet johdettavissa.
7. Kompleksisuusajattelu on ominaista suomalaisen yhteiskunnan arvostamalle johtamismallille, jossa päätöksiä tekevät pieni joukko korkean tason asiantuntijoita tai päätöksentekijöitä.

8. Suomessa nojataan vahvasti pohjoismaiseen hyvinvointivaltion malliin ja sen vuoksi esimerkiksi kansalaisille suunnatut palvelut tuotetaan täysin julkisten organisaatioiden toimesta.
9. NPG:n hallintamekanismeja ovat markkinat ja sopimukset.
10. Pirullisten ongelmien ratkaisutilanteiden epävarmuus johtuu siitä, että ratkaisujen kaikkia vaikutuksia on mahdotonta selvittää tai arvioida etukäteen.
11. Kompleksisuusajattelun eri koulukunnat suhtautuvat ongelmien ratkaisuun eri tavoin.
12. Valtaosa julkisen hallinnon palveluksessa olevista henkilöistä työskentelee yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tuottamisen, veronkannon ja oikeusvarmuuteen liittyvissä tehtävissä.

Tehtävä 2. Väittämät 13-24 perustuvat artikkeleihin ”Julkisen hallintotoiminnan oikeudelliset erityispiirteet” (Ilpo Luoto, Niina Mäntylä, Laura Perttola & Kristian Siikavirta) ja ”Suomalaisen ihmisoikeusarkkitehtuurin ja ihmisoikeuskulttuurin nykytila ja tulevaisuus” (Jukka Viljanen & Heta Heiskanen).

13. Yleisinä oikeusvalvojina valtioneuvoston oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies valvovat laillisuusperiaatteen noudattamista.
14. Toimiva oikeudellisten sääntöjen ja niiden toimeenpanosta vastaavan hallinnon muodostama kokonaisuus on usein vahvempi taloudellisesti menestyneissä valtioissa.
15. Julkisoikeus on oikeusvaltion kannalta keskeinen oikeuden ala, koska se muun muassa asettaa sääddöksiä julkisen vallan käytöstä.
16. Kuntien tehtävät perustustuvat yksinomaan eri hallinnonalojen lainsäädäntöön, joka asettaa kunnille hoidettavaksi tehtäviä, jotka kunnan on hoidettava.
17. Hallintokantelu, erilaiset itseoikaisut, sekä hallintovalitus ja kunnallisvalitus ovat varsinaisia muutoksenhakukeinoja julkishallinnossa.
18. Ihmisoikeudet edellyttävät Suomelta valtiona oikeuksiin puuttumattomuutta, oikeuksien turvaamista, sekä oikeuksien edistämistä.
19. Suomen eduskunnassa on parlamentaarista valvontaa harjoittava elin, joka valvoo sitä, onko voimassa oleva lainsäädäntö sopusoinnussa ihmisoikeuksien kanssa.
20. Kun poliisi käyttää julkista valtaa, yksilön oikeusturva perustuu keskeisesti siihen, että poliisi on toiminnastaan virkavastuussa.
21. Euroopan unionin tuomioistuin on merkittävin Euroopan ihmisoikeussopimuksen valvontaa suorittava kansainvälinen elin, joka käsittelee sopimusrikkomuksia.
22. Aluehallintovirastot yleisinä laillisuusvalvojina seuraavat, valvovat ja arvioivat perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.
23. Suomi on ihmisoikeuksien noudattamisen mallivaltio, jonka voidaan kiistatta ja ilman puutteita katsoa kunnioittavan kaikkien ihmisryhmien oikeuksia yleisesti ja johdonmukaisesti.
24. Merkittävää julkista valtaa sisältävän tehtävän yksityistäminen edellyttää muuan muassa eduskunnan lailla antamaa suostumusta.

Tehtävä 3. Väittämät 25-36 perustuvat artikkeliin "Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa" (Jarmo Vakkuri, Lasse Oulasvirta, Jan-Erik Johanson, Pentti Meklin, Lotta-Maria Sinervo, Tuija Rajala & Jaakko Rönkkö)

25. Valtiovarainvaliokunta käsittelee valtion tilinpäätöskertomuksen, jonka antaa valtioneuvosto.
26. Osa reaali prosessiin hankittavista tuotannon tekijöistä on luonteeltaan laajuudesta riippuvaisia.
27. Valtio uudelleen jakaa maksukykyä silloin, kun palvelujärjestelmiä rahoitetaan maksuvaroin ja käyttäjistä useat maksavat vain murto-osan saamansa palvelun kustannuksista.
28. Lainanoton osuus kuntien kokonaismenoista on varsin pieni.
29. Tuottavuudessa keskitytään kustannukset per suoritteet väliseen suhteeseen.
30. Kuntien menoista noin puolet koostuu terveydenhuollon menoista.
31. Euroopan keskuspankki valitsee valtuutetut Suomen pankin johtoon.
32. Valtioyhteisön kokonaisuuteen kuuluu muun muassa yleisradiotoiminnan Valtion televisio- ja radorahasto sekä Oy Yleisradio Ab.
33. Ohjaamalla investointipäätöksiä suoritetaan distribuutiotehtävää.
34. Vastiketta verorahalle saadaan maksimoimalla hyvinvointi käytettävissä olevilla resursseilla.
35. Tarkastusvirasto tarkastaa, että finanssipolitiikkaa hoidetaan kestäväällä tavalla.
36. Talousperiaatteet, poliittis-hallinnollinen konteksti ja informaationäkökulma muodostavat julkisen talousjohtamisen kokonaisuuden.

Tehtävä 4. Väittämät 37-48 perustuvat artikkeliin "Ympäristöpolitiikka ja aluetiede – oivaltavaa ongelmanratkaisua" (Jouni Häkli, Yrjö Haila, Tanja Helle, Ari Jokinen, Pekka Jokinen, Markus Laine, Helena Leino & Nina Tynkkynen).

37. Ympäristöpolitiikan ja aluetieteen piirissä tutkimuksen ongelmalähtöisyydellä tarkoitetaan konkreettisten ilmiöiden tarkastelua irrallaan yhteiskunnallisista yhteyksistään.
38. Uusi julkisjohtaminen on kaventanut julkisen vallankäytön ja yksityisen sektorin yhteistyön muotoja.
39. Kilpailuvaltio tukee taloudelleen tärkeiden vientisektoreiden ja kaupunkien tai alueiden kilpailukykyä, tavoitteenaan huolehtia niiden innovaatiokyvykkyydestä.
40. Kansainvälisen ympäristöpolitiikan ensimmäinen merkittävä tapahtuma oli YK:n ilmastokonferenssi, joka pidettiin Pariisissa vuonna 1972.
41. Hallinta voi olla alueellista mm. institutionaalisen edustuksen merkityksessä.
42. Ympäristön politisoitumisen perustalta on kehittynyt ympäristöhuoli, jota voidaan luonnehtia uudenaikaiseksi ideologiseksi asenteeksi.
43. Ekosysteemipalveluilla viitataan älykkään kaupungin (smart city) tuottamiin hyötyihin kaupunkilaisille.

44. Ympäristöpolitiikka koskettaa laajasti niin kaupunkiorganisaatiota, yrityksiä ja järjestöjä kuin tavallisia kaupunkilaisiakin.
45. Tampereen kaupunki on asettanut tavoitteen olla hiilineutraali vuoteen 2040 mennessä.
46. Paikallisen, kansallisen ja globaalin toiminnan vuorovaikutuksen tutkimus horjuttaa perinteistä ”kerroskakkumaista” kuvaa alueellisista mittakaavoista.
47. Alueellistumisella viitataan verkostoitumiseen, jossa alueen eri toimijat tekevät yhteistyötä.
48. Ympäristöongelmat johtuvat luonnonilmiöistä, joten ne eivät ole sosiaalisesti rakentuneita.

Tehtävä 5. Väittämät 49-60 perustuvat artikkeleihin ”Aluekehittämisajattelun muutos ja peruskäsitteet” (Markku Sotarauta) ja ”Paikkaperustaisen aluekehittämisen neljä kulmakiveä” (Ilkka Luoto ja Seija Virkkala).

49. Aluekehittämiseen liittyvää tavoitteiden asettamisen suoraviivaisuutta kuvaa hyvin siihen liittyvä moniulotteisuus ja moniarvoinen keskustelu tulevan kehityksen tavoitetilasta.
50. Yritysten, yrittäjien etujärjestöjen sekä työmarkkina- ja kansalaisjärjestöjen mukanaolo ohjelmaperusteisessa aluekehittämisessä on osa kehittämisohjelmien laadinnassa toteutettavaa kumppanuusperiaatetta.
51. Paikkaperustaisen lähestymistavan tavoitteeksi esitetään eri sektoreiden samanaikaista ja toisiaan vahvistavaa kehitystä alueella.
52. Mosaiikkimaisessa alueellista kehittämistä koskevassa ajattelussa painotetaan muun muassa jokaisen paikan ainutkertaisuutta sekä tästä johtuvia riippuvuus- ja valtasuhteita.
53. Aluetutkimuksen ja -kehittämisen piirissä sovellettuna ekosysteemin käsite hyväksyy eri alojen kehityksen systeemisen luonteen pyrkien samalla ymmärtämään niiden orgaanista luonnetta.
54. Maakuntien liittojen perustaminen painotti kuntien asemaa paikkaperustaisen yhteiskunnan keskeisenä tukirakenteena.
55. Paikkaperustaisuuden paradoksiksi kutsutaan politiikkaa, joka tekee alueen identiteetistä sisäisesti yhtenäisen ja jolla identiteetti rajataan erilliseksi muusta maailmasta.
56. Aluepoliittisen suunnittelun ajanjaksolle (1975-1988) tyypillistä oli alueiden omien erityispiirteiden jättäminen huomiotta työpaikkojen luomisen noustessa aluekehittämisen tärkeimmäksi tehtäväksi.
57. Paikkaperustaisen kehittämisen mukaan älykkään erikoistumisen strategia tulisi räätälöidä paikalliseen kontekstiin käytettävissä olevien tietojen ja tietoperustan avulla.
58. Aluepolitiikka ymmärretään aluekehittämistä laajemmaksi ilmiöksi, koska sen keskeisenä elementtinä on alueellisten erojen tasaaminen.
59. Suomessa klusteriajattelu korvasi kansallisen innovaatiojärjestelmän kehittämistoiminnan viitekehystenä 1990-luvulla.
60. Paikkaperustaisen aluekehittämisen mallin avulla pyritään tunnistamaan esimerkiksi joustavan ajattelun ja joukkoistamisen työkaluja.